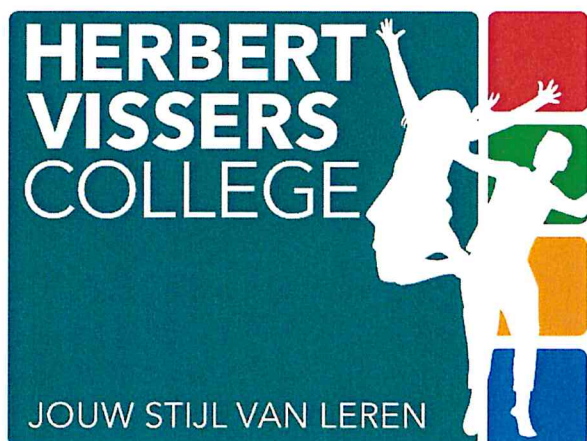

VWO

PTA-gids

&

Examenreglement

Geldig voor:

4-vwo in schooljaar 2022-2023

5-vwo in schooljaar 2023-2024

6-vwo in schooljaar 2024-2025

PTA gids vwo

4-vwo 2022-2023

5-vwo 2023-2024

6-vwo 2024-2025

Inleiding

In deze gids vind je het examenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) voor de 4-vwo-lichting van augustus 2022. Het PTA bevat zowel de onderdelen die in 4-vwo, 5-vwo, als in 6-vwo worden afgenomen. In het examenreglement staan de rechten en plichten van de leerlingen ten aanzien van het school- en centraal examen. Het is daarom belangrijk dat elke leerling deze gids goed leest.

Het examenreglement is een afgeleide van het Examenbesluit VO van de overheid. De volledige tekst van het examenbesluit kan worden nagelezen op wetten.overheid.nl.

Op het Herbert Visser College wordt het PTA-programma voor het hele cohort samengesteld. Het kan voorkomen dat het programma of examenreglement voor het examenjaar wijzigt. Wijzigingen worden uiterlijk vóór 1 oktober van het betreffende schooljaar via de HVC-website gecommuniceerd. In uitzonderlijke situatie is het mogelijk dat er na 1 oktober nog wijzigingen zullen plaatsvinden.

Alle leerlingen ontvangen aan het begin van de vierde klas een papieren exemplaar van de PTA-gids. Daarnaast is de gids digitaal beschikbaar op de website van het HVC. Wijzigingen in het vijfde of zesde leerjaar zullen alleen nog maar digitaal worden gepubliceerd.

Voor de leesbaarheid van het document is ervoor gekozen de mannelijke variant te gebruiken. Overal waar de mannelijke variant staat, kan ook het vrouwelijke equivalent gelezen worden.

Begripsbepalingen

- Bevoegd gezag: het bestuur van de Stichting Iris.
- Centraal examen: het gedeelte van het examen dat landelijk geëxamineerd wordt onder landelijk vastgestelde normen.
- Commissie van Beroep: een commissie die is ingesteld door het gemandateerd gezag, waarbij een kandidaat in beroep kan gaan tegen een beslissing van de rector bij onregelmatigheden.
- Examensecretaris: de secretaris van het examen,
- Examinator: degene die belast is met het afnemen van het examen in een vak in enig schooljaar waarover het (school)examen zich uitstrekt.
- Gemandateerd gezag: Rector Herbert Visser College
- Herexamen: het opnieuw deelnemen aan een vak van het centraal examen.
- Herkansing: het opnieuw deelnemen aan een toets van het schoolexamen.
- Inspectie: de inspectie Voortgezet Onderwijs.
- Kandidaat: een ieder die door het gemandateerd gezag tot het eindexamen wordt toegelaten.
- PTA: programma van toetsing en afsluiting.
- Rector: de rector van de school, namens het bevoegd gezag belast met de uitvoering van het examen.
- Schoolexamen: het gedeelte van het examen dat geëxamineerd wordt volgens het PTA.
- Periode: het deel van de examenperiode, dat afgesloten wordt met een toetsweek.
- Profielwerkstuk: het profielwerkstuk (havo/vwo) is een werkstuk, een presentatie daaronder inbegrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
- Teamleider: degene die belast is met de dagelijkse leiding van de afdeling.
- Toets: een onderdeel van het (school)examen bestaande uit schriftelijke of mondelinge vragen en/of opdrachten, of een praktische opdracht.
- Zitting: een door de school georganiseerde bijeenkomst waarop een toets wordt afgenomen

Algemeen

Artikel 1 Inhoud van het examen

1. De leerling kiest uit het aanbod van school een vakkenpakket, dat voldoet aan de richtlijnen van de overheid.
2. De leerling kan, als dat door school wordt toegestaan, in meer vakken eindexamen doen dan wettelijk verplicht is.
3. Het eindexamen havo & vwo omvat:
 - a. vakken uit het algemeen deel (Nederlands, Engels, Grieks/Latijn/Frans/Duits, maatschappijleer, ANW (alleen vwo), CKV, godsdienst/ethiek en lichamelijke opvoeding), inbegrepen het profielwerkstuk;
 - b. de vakken van het profieldeel;
 - c. ten minste één keuze-examenvak;
4. Een vwo-leerling die al in het bezit is van een havo-diploma kan worden vrijgesteld van de vakken maatschappijleer en CKV.
5. Een leerling kan van het examen in bepaalde vakken worden vrijgesteld, als hiervoor op wettelijke basis vrijstelling of ontheffing is verleend.

Schoolexamen

Artikel 2 Schoolexamen

1. Het schoolexamen wordt afgenomen in het vierde, vijfde en het zesde (vwo) leerjaar op de door de school bepaalde tijdstippen.
2. Het schoolexamen wordt afgesloten voor aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen.
3. De rector kan afwijken van het tweede punt als een leerling door ziekte of aan andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen niet heeft kunnen afronden voor aanvang van het eerste tijdvak. De leerling wordt in de gelegenheid gesteld om het schoolexamen van dat vak af te ronden, na aanvang van het eerste tijdvak, maar vóór het centraal examen van dat vak.

Artikel 3 Mededeling cijfers schoolexamen

Vóór de aanvang van het centraal examen maakt de rector de volgende gegevens aan de leerling bekend:

- a. welke cijfers zijn behaald voor het schoolexamen;
- b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld;
- c. de beoordeling van het profielwerkstuk.

Artikel 4 Gang van zaken bij een toets

1. Een toets duurt, tenzij anders aangegeven, één lesuur.
2. De leerling zorgt dat deze op tijd aanwezig is bij een toets.
3. De leerling heeft in het lokaal alleen de volgende zaken bij zich: een pen, een potlood, een gum, een geodriehoek, een passer, een normale rekenmachine en een Nederlands woordenboek. De vakdocent kan beslissen het standaardpakket aan te passen.
4. De leerling heeft een leesboek bij zich waar deze na afloop van de toets uit kan lezen.
5. Het meenemen van een horloge, mobiele telefoon of andere zend- en ontvangstapparatuur is verboden.
6. Als de leerling klaar is met zijn werk, dan blijft deze zitten tot het einde van de toets. Wanneer een toets langer dan één lesuur duurt, dan mag de leerling na vijftig minuten vertrekken. De laatste vijftien minuten blijft iedereen zitten tot het einde van de toets.
7. Een leerling die te laat komt, mag tot uiterlijk dertig minuten na aanvang van de toets worden toegelaten (met uitzondering van de kijk- en luistertoetsen: hier is te laat komen niet mogelijk). Komt een leerling meer dan 30 minuten te laat, dan mag deze niet meer deelnemen aan de toets. Een leerling die te laat is, heeft geen recht de gemiste tijd in te halen.
8. De leerling zorgt ervoor dat deze vóór, tijdens en na de toets geen overlast veroorzaakt voor andere leerlingen.

Artikel 5 Onregelmatigheden

1. Als een leerling zich ten aanzien van een examenonderdeel schuldig maakt aan onregelmatigheden, dan kan de rector de volgende maatregelen treffen:
 - a. Het ongeldig verklaren van het schoolexamen, waarbij de onregelmatigheid heeft plaatsgevonden, waarbij de leerling verwezen wordt naar de eerst volgende herkansingsmogelijkheid.
 - b. Het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
 - c. Het ontzeggen van deelname aan de rest van het schoolexamen of het centraal examen;
 - d. Het ongeldig verklaren van toetsen van het schoolexamen of centraal examen die al zijn afgelegd;
 - e. Bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de rector aan te wijzen onderdelen. Het hernieuwd examen kan pas worden afgenomen in een volgend tijdvak van het centraal examen.
2. Als een maatregel genomen wordt, dan wordt dit schriftelijk medegedeeld aan de leerling, zijn ouders of verzorgers en de inspectie.
3. De leerling kan tegen de maatregel van de rector in beroep gaan, bij een door de school in te stellen commissie van beroep, zie artikel 23.
4. Tot uiterlijk vijf dagen nadat de maatregel schriftelijk is bekendgemaakt, kan de leerling schriftelijk in beroep gaan tegen de maatregel bij de commissie van beroep. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders of verzorgers van de leerling indien deze minderjarig is, aan de rector en aan de inspectie.

Artikel 6 Beoordeling schoolexamen

1. Het eindcijfer van het schoolexamen voor vakken zonder centraal examen, wordt uitgedrukt in een geheel cijfer tussen 1 en 10. Bij afronding geldt het volgende: als het cijfer achter de komma 44 of lager is, dan wordt naar beneden afgerond, is het cijfer achter de komma 45 of hoger, dan wordt naar boven afgerond.
2. Het eindcijfer van het schoolexamen voor vakken met centraal examen, wordt uitgedrukt in een cijfer met 1 decimaal achter de komma. Bij afronding geldt het volgende: als het cijfer achter de komma 44 of lager is, dan wordt naar beneden afgerond, is het cijfer achter de komma 45 of hoger, dan wordt naar boven afgerond.
3. In het programma van toetsing en afsluiting staat met welke wegingsfactoren de afzonderlijke onderdelen worden berekend in het schoolexamen. Onderdelen die niet met een cijfer worden beoordeeld, maar wel onderdeel zijn van het schoolexamen dienen naar behoren te worden afgesloten.
4. Het vak lichamelijke opvoeding moet elk jaar worden afgesloten met de beoordeling <<naar behoren>>.
5. Het vak godsdienst/ethiek maakt geen onderdeel uit van de zak-/slaagregeling, maar moet met de beoordeling <<naar behoren>> afgesloten worden.

Artikel 7 Herkansing toetsen

SE-onderdelen in de voorexamenjaren zijn niet herkansbaar.

- a. Een uitzondering wordt gemaakt voor het vak maatschappijleer, waarvoor één SE herkanst mag worden.
- b. Voor de havo geldt dat SE's voor het vak rekenen mogen worden herkanst.
2. In het examenjaar worden in totaal maximaal 6 toetsen herkanst.
 - a. Hierbij geldt dat er na iedere toetsweek een maximum van 2 herkansingen inzetbaar is.
 - b. Deze herkansingen zijn enkel inzetbaar voor SE toetsen die in de voorgaande toetsperiode zijn afgenomen.
 - c. De leerling dient zich op de door de school vastgestelde momenten op te geven voor een herkansingstoets.
 - d. Het herkansingsmoment wordt schriftelijk aan de leerlingen gecommuniceerd.
 - e. Wanneer een leerling een toets herkanst heeft, geldt het hoogste cijfer.
3. Opdrachten zonder cijfer worden beoordeeld met *naar behoren/niet naar behoren*.
 - a. Wanneer een opdracht *niet naar behoren* is, moet deze opnieuw worden gedaan totdat de kwalificatie *naar behoren* is behaald.
 - b. Zo lang een opdracht *niet naar behoren* is, kan de betreffende leerling geen diploma ontvangen.
4. Praktische opdrachten zijn, tenzij anders vermeld, uitgesloten van herkansing.

Artikel 8 Bepalingen schoolexamen

1. De beoordeling voor een schriftelijke toets die voor het schoolexamen meetelt, wordt de leerling uiterlijk tien werkdagen na inlevering medegedeeld.
2. Als een leerling door twee docenten beoordeeld wordt, dan komen zij in onderling overleg tot een beoordeling. Als zij er na overleg niet uit komen, dan geldt het gemiddelde van de cijfers.
3. De leerling mag het beoordeelde werk inzien. Het gemaakte werk mag niet naar huis worden meegenomen, maar blijft in het beheer van de docent. Het gemaakte werk mag op geen enkele wijze worden veelelvoudigd.
4. Als een onderdeel van het schoolexamen mondeling wordt afgenomen, dan is daar altijd een tweede docent bij, of wordt een geluidsopname van het mondeling gemaakt.
5. Als een onderdeel van het schoolexamen eenmaal gemaakt is, behoudt het zijn geldigheid.
6. Inleveren van werk dat deel uitmaakt van het schoolexamen:
 - a. De docent geeft minimaal drie weken van tevoren op wanneer het werk moet worden ingeleverd en aan welke voorwaarden het werk moet voldoen.
 - b. De leerling levert het werk (praktische opdracht, handelingsdeel, e.d.) persoonlijk in bij de docent. Bij afwezigheid van de docent, levert de leerling het werk in bij de teamleider.
 - c. De docent kan vragen om het werk ook per e-mail of via een digitale leeromgeving in te leveren.
 - d. Het ingeleverde werk blijft in beheer van de docent.
7. Te laat inleveren van werk
 - a. Werk dat deel uitmaakt van het schoolexamen (praktische opdrachten, handelingsdelen, dossiers voor mondelingen, e.d.) dient op tijd te worden ingeleverd.
 - b. Als een leerling zonder geldige reden zijn of haar praktische opdracht, dat onderdeel is van het schoolexamen, te laat inlevert, kan de rector overgaan tot maatregelen zoals in artikel 5 staat beschreven.
 - c. Als een leerling door ziekte of andere bijzondere omstandigheden het werk niet op tijd kan inleveren, dan meldt deze dit voorafgaand aan de inleverdatum, vergezeld van een schriftelijke verklaring van zijn ouders/verzorgers, bij de docent en de teamleider. De teamleider en docent beslissen vervolgens over een nieuwe inleverdatum.
8. Als een leerling of zijn ouders/verzorgers niet akkoord gaat/gaan met het eindcijfer van het Schoolexamen kunnen zij aan de commissie van beroep verzoeken dit cijfer te herzien of een herkansing toe te staan. Een dergelijk verzoek wordt schriftelijk binnen vijf dagen nadat het cijfer middels Magister ter kennis van de kandidaat en zijn ouders/verzorgers is gebracht bij de commissie van beroep ingediend. De commissie stelt een onderzoek in en besluit, de betrokkenen gehoord hebbend, in hoogste instantie. Hangende een beroepszaak bestaat de mogelijkheid, dat het eindcijfer Schoolexamen voor een of meerdere vakken niet tijdig voor de aanvang van de eerste periode van het Centraal Examen kan worden vastgesteld; in dat geval neemt de kandidaat voor het/de betrokken vak(ken) deel aan het Centraal Examen.

Artikel 9 Afwezigheid bij schoolexamen

1. Indien een leerling zonder geldige reden afwezig is bij een onderdeel van het schoolexamen, kan de rector overgaan tot maatregelen zoals beschreven in artikel 5: onregelmatigheden.
2. Indien een leerling wegens ziekte of een andere bijzondere omstandigheid niet in staat is een toets te maken, nemen ouders/verzorgers vooraf telefonisch contact op met school. Zodra de leerling weer in staat is naar school te gaan, neemt deze een ondertekende brief van ouders/verzorgers mee met daarin de reden van afwezigheid.
3. Het inhalen van een toets wordt administratief gelijkgesteld aan het herkansen van een toets, waarmee de voorwaarden zoals gesteld in artikel 7 van toepassing zijn.
 - a. Het inhaalmoment valt gelijk met het herkansingsmoment.
 - b. Het inhaalmoment wordt schriftelijk aan de leerlingen gecommuniceerd.
 - c. Wanneer een toets ingehaald moet worden, gaat dit ten koste van een beschikbare herkansing voor de respectievelijke periode.
4. Toetsen mogen altijd ingehaald worden, ook wanneer het maximale aantal herkansingen per toetsweek of jaar is bereikt.
 - a. Inhaaltoetsen meer dan de eerste twee per toetsweek worden niet centraal georganiseerd. De leerling maakt dan zo snel mogelijk afspraken met de vakdocent.
5. Een gemiste herkansing kan niet ingehaald worden.

Centraal examen

Artikel 10 Regels omtrent het centraal examen

1. Tijdens het centraal examen worden aan de leerlingen geen mededelingen van welke aard ook over de opgaven gedaan.
2. De leerling dient uiterlijk een kwartier vóór van het examen aanwezig zijn in de examenzaal, zodat iedereen na het uitdelen van de opgaven en eventuele overige zaken op tijd kan beginnen.
3. Boeken, tabellen en rekenapparaten kunnen vóór aanvang van het examen gecontroleerd worden. Tassen mogen niet meegenomen worden in de zaal.
4. Het is verboden om andere zaken dan de toegestane hulpmiddelen mee te nemen in het examenlokaal.
5. Meenemen van horloges, telefoons en apparaten waarmee informatie kan worden verzonden of ontvangen is verboden.
6. Als een leerling in overtreding is van lid 4 en 5 van dit artikel, dan geldt dit als fraude en kan de rector maatregelen nemen, zoals in artikel 5 is geformuleerd.
7. Op het examen mag alleen gebruik worden gemaakt van papier dat door school is uitgedeeld. Dit geldt ook voor kladpapier.
8. Het gebruik van correctievloeistof is niet toegestaan.
9. De leerling controleert of deze de juiste opgaven en bijlagen heeft ontvangen.
10. Zonder toestemming van een toezichthouder, mag een leerling het examenlokaal niet verlaten.
11. Tijdens het uitdelen van de opgaven is het stil in het examenlokaal.
12. Een leerling die te laat komt, mag tot uiterlijk dertig minuten na aanvang van het examen worden toegelaten. Komt een leerling later, dan mag deze niet meer deelnemen aan het examen. Een leerling die te laat is, heeft geen recht de gemiste tijd in te halen.
13. Eenmaal gemaakt werk behoudt zijn geldigheid.
14. Een leerling die tijdens het examen onwel wordt, kan onder begeleiding van een toezichthouder de examenzaal verlaten. In overleg met de leerling, beoordeelt de rector of de leerling het werk kan hervatten. Als een leerling het werk niet kan hervatten, kan op grond van een medische verklaring de inspecteur verzocht worden het gemaakte werk ongeldig te verklaren.
15. Als een leerling klaar is met zijn werk, mag deze gedurende de aangegeven tijd de examenzaal verlaten. De leerling levert zijn gemaakte werk, opgaven, bijlagen en kladpapier bij een toezichthouder in. Als een leerling het werk opzettelijk meeneemt kan de rector overgaan tot maatregelen genoemd in Art.5.
16. Tijdens het laatste kwartier van een examen mag een leerling het examenlokaal niet meer verlaten.
17. Aan het einde van het examen blijft de leerling zitten, totdat het sein is gegeven het examenlokaal te verlaten.
18. De leerling dient na het einde van het examen en tijdens het verlaten van de zaal stil te zijn om een ander examen niet te storen.

Artikel 11 Atheneum of gymnasium

Dit artikel wordt alleen gebruikt in de vwo-gids en is niet van toepassing voor havo.

De vwo-leerling die op basis van zijn vakkenpakket in aanmerking komt voor zowel een atheneumdiploma als een gymnasiumdiploma, geeft vóór aanvang van het centraal examen aan of deze examen doet voor atheneum of gymnasium.

Artikel 12 Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen

Als een centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze is afgenomen, kan de inspectie besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer kandidaten opnieuw wordt afgenomen.

Artikel 13 Onvoorziene omstandigheden centraal examen

Als door onvoorziene omstandigheden het Centraal Examen in één of meer vakken aan één of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, beslist onze Minister hoe dan moet worden gehandeld.

Artikel 14 Verhinderings centraal examen

1. Als een leerling om geldige redenen ter beoordeling van de rector niet in staat is één of meerdere toetsen in het eerste tijdvak te maken, dan wordt hem de gelegenheid geboden deze tijdens het tweede tijdvak te maken, met een maximum van twee examens per dag.
2. Ook als een leerling tijdens het tweede tijdvak niet in staat is het examen te maken, dan wordt deze in de gelegenheid gesteld deze in het derde tijdvak te voltooien.
3. De leerling meldt zich zo snel mogelijk door tussenkomst van de rector aan bij het College voor examens.

Artikel 15 Afwijking wijze van examineren

1. De rector kan toestaan dat een gehandicapte leerling een deel of het hele examen aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van de leerling. In dat geval bepaalt de rector de wijze waarop het examen wordt afgenomen en wordt dit zo snel mogelijk medegedeeld aan de inspectie.
2. Behalve wanneer er sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap geldt voor de aangepaste wijze van examineren het volgende:
 - a. Er is een deskundigheidsverklaring van een deskundig psycholoog of orthopedagoog;
 - b. De aanpassing in ieder geval is dat de leerling een verlenging van de duur van het centraal examen krijgt van maximaal 30 minuten;
 - c. Een andere aanpassing kan slechts worden toegestaan als er in de deskundigheidsverklaring een voorstel wordt gedaan.
3. De rector kan een leerling die de Nederlandse taal onvoldoende beheerst, omdat deze, met inbegrip van het eindexamenjaar, ten hoogste zes jaar onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie Nederlands niet de moedertaal is, verlenging van 30 minuten examentijd verlenen voor het vak Nederlands en elk ander vak waarvoor het gebruik van de Nederlandse taal van betekenis is. Hiervan wordt de inspectie in kennis gesteld.

Artikel 16 Spreiding eindexamen

1. De rector kan toestaan dat een leerling die langdurig ziek is, of door andere bijzondere oorzaken, het examen in twee opeenvolgende schooljaren aflegt. De inspectie wordt hiervan op de hoogte gebracht.
2. Bij spreiding van het eindexamen wordt voor de bepaling van de uitslag het examen als één geheel beschouwd. De leerling kan niet de vakken die deze in het eerste schooljaar heeft afgerond in het tweede schooljaar opnieuw doen.

Uitslag, herkansing en diplomering

Artikel 17 Vaststellen uitslag

1. De eindcijfers voor de vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een heel cijfer tussen 1 en 10.
2. Het eindcijfer is het rekenkundig gemiddelde tussen het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het eindexamen. Als het cijfer achter de komma 49 is, dan wordt naar beneden afgerond, is het cijfer 50 of hoger, dan wordt naar boven afgerond.
3. Als een vak alleen een schoolexamen heeft, dan is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.
4. Als een leerling, die een extra vak volgt, kan slagen door één of meer vakken buiten beschouwing te laten, dan worden deze vakken niet betrokken bij de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen samen een geldig eindexamen te vormen. De extra vakken worden wel op de cijferlijst vermeld, tenzij de leerling hiertegen bezwaar maakt.
5. Lid 4 geldt niet voor een vwo-leerling die met het buiten beschouwing laten van een klassieke taal alsnog een atheneumdiploma kan halen (zie artikel 11).

Artikel 18 Uitslag

De leerling is geslaagd als:

- a. Het on afgeronde gemiddelde van de cijfers voor het centraal examen 5,5 of hoger is;
- b. Alle cijfers 6 of hoger zijn;
- c. Er 1 x 5 is behaald en voor de overige vakken 6 of hoger;
- d. Er 1 x 4 of 2 x 5 of 1 x 4 en 1 x 5 en voor de overige vakken 6 of hoger is behaald, waarbij het gemiddelde tenminste 6,0 is;
- e. Voor de vakken Nederlands, Engels, wiskunde (A of B of C) maximaal één 5 is behaald en de overige cijfers 6 of hoger;

Waarbij:

- f. Het combinatiecijfer meetelt als eindcijfer. Voor elk van de onderdelen (maatschappijleer, CKV, ANW(alleen vwo) en het profielwerkstuk) moet minimaal een 4 behaald zijn. Het combinatiecijfer is het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers (afgerond) van de afzonderlijke onderdelen
- g. De vakken lichamelijke opvoeding en godsdienst/ethiek moeten zijn beoordeeld met <<naar behoren>>.

Artikel 19 herkansing centraal examen

1. De leerling heeft het recht om voor één vak waarin deze examen heeft gedaan het examen in het tweede tijdvak, dan wel het derde tijdvak te maken.
2. De leerling vraagt schriftelijk de herkansing aan vóór een door de rector te bepalen dag en tijdstip.
3. Het hoogste cijfer dat voor de herkansing, dan wel het eerder afgelegde examen is behaald, geldt als definitief cijfer.

Artikel 20 Inzage examenwerk

1. Onderdelen van het schoolexamen worden na inzage van de leerlingen officieel vastgesteld. De vastgestelde cijfers maken onderdeel uit van het examendossier.
2. Het werk van het centraal examen ligt na vaststelling van de uitslag zes maanden ter inzage van belanghebbende.
3. Inzage van het examenwerk gebeurt onder toezicht.
4. Als van inzage van het examenwerk gebruik wordt gemaakt, mag het werk het lokaal niet verlaten. Van het werk mogen geen aantekeningen worden gemaakt en er wordt ook geen mededeling over het gecorrigeerde werk gedaan.
5. Inzage van digitaal gemaakt (gesloten) werk geschiedt uitsluitend vanaf beeldscherm.
6. Het is de kandidaat nimmer toegestaan het gemaakte werk op enigerlei wijze te vermenigvuldigen.

Artikel 21 Cum laude

Het Herbert Vissers College verstrekt een getuigschrift met daarop de eervolle vermelding 'cum laude' als de leerling aan de volgende voorwaarden voldoet:

- a. Een gemiddeld eindcijfer van 8,0 of hoger, waarbij het combinatiecijfer wordt meegewogen, in plaats van de onderliggende vakken;
- b. Er geen cijfers lager dan 6 zijn op de gehele havo-cijferlijst.
- c. Er geen cijfers lager dan 7 zijn op de gehele vwo-cijferlijst.

Overige bepalingen

Artikel 22 Doubleren en zakken

1. Een leerling die een leerjaar moet overdoen, dient alle onderdelen uit dat leerjaar opnieuw te doen met uitzondering van de volgende onderdelen:
 - a. Praktische opdrachten en handelingsdelen die voldoende zijn afgesloten;
 - b. Vakken met alleen een schoolexamen, waarvoor de leerling een voldoende heeft gehaald als eindcijfer;
 - c. Het profielwerkstuk als daarvoor een voldoende gehaald is;
2. In het geval een leerling het examenjaar overdoet en er een gewijzigd schoolexamen is, doet de vaksectie een voorstel aan de rector om het SE-programma van de leerling aan te passen, zodat toch aan de gestelde verplichtingen kan worden voldaan.

Artikel 23 Commissie van beroep

1. Indien leerling en ouders/verzorgers het niet eens zijn met een beoordeling ten aanzien van een onderdeel het schoolexamen dan kan er bezwaar worden aangetekend bij de teamleider, dan wel de rector.
2. Als een leerling of zijn ouders/verzorgers niet akkoord gaat/gaan met een cijfer van het schoolexamen of een maatregel die is getroffen m.b.t. het schoolexamen of deelname aan het examen, kunnen zij aan de commissie van beroep verzoeken dit cijfer of maatregel te herzien of een herkansing toe te staan. Een dergelijk verzoek wordt schriftelijk binnen vijf dagen nadat het cijfer is ingevoerd in Magister of de maatregel schriftelijk is meegedeeld aan de ouders van de betreffende leerling bij de commissie van beroep ingediend. De commissie stelt een onderzoek in en besluit, de betrokkenen gehoord hebbend, in hoogste instantie. Hangende een beroepszaak bestaat de mogelijkheid, dat het eindcijfer schoolexamen voor een of meerdere vakken niet tijdig voor de aanvang van de eerste periode van het centraal examen kan worden vastgesteld; in dat geval neemt de kandidaat voor het/de betrokken vak(ken) deel aan het centraal examen.
3. Het adres van de Commissie van beroep is: Commissie van beroep van het Herbert Vissers College, postbus 134, 2150 AC, Nieuw-Vennep.
4. De rector van het Herbert Vissers College maakt geen deel uit van de Commissie van Beroep.

Artikel 24 bevoegdheden

1. De verantwoordelijkheid van de totstandkoming en uitvoering van het examen en het examenreglement valt onder het bevoegd gezag.
Formeel is dit het college van bestuur van de stichting Iris. De praktische uitvoering valt onder de rector van het HVC. Deze wordt gevormd door de directie en de teamleiders. In eerste instantie is de verantwoordelijk teamleider van de afdeling het aanspreekpunt voor leerlingen en ouders.
2. De school wijst een van de personeelsleden van het HVC aan als examensecretaris, die belast is met de uitvoering van het centraal examen.
3. De rector beslist in alle gevallen waarin het reglement niet voorziet.

Inleiding Het Schoolexamen (SE) bestaat uit:

- 6 toetsen
- 2 praktische opdrachten
- 2 handelingsdelen
- De handelingsdelen (HD) moeten "naar behoren" (voldoende/goed) worden afgerond.

erratum 5-vwo maart 2024

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijdsduur	Eindtermen
SE-1	Globalisering	Toets	7,5	nee	5	50	A1, B1
SE-2	Exogene en endogene processen	vervalt					A1, C1
SE-3	Exogene en endogene processen + Zuid-Amerika	Toets	7,5	nee	7	50	A1, C1, D1 en D2
SE-4	Stedelijke gebieden	Toets	7,5	nee	8	50	A1, E1 en E2
SE-5	Landschapszones + Stedelijke gebieden in de VS + herhalingsstof wereld	Toets	20	ja	9	100	A1, B1, B2, C1 en C2
SE-6	Stedelijke gebieden in de VS, Middellandse zeegebied + herhalingsstof Aarde	Toets	20	ja	10	100	A1, B1, B2, C1 en C2
SE-7	Herhalingsstof Aarde; Zuid-Amerika en Leefomgeving	Toets	20	ja	11	100	A1, B1, C1, D1 en D2
SE-PO1	Eigen Omgeving: Stedelijke omgeving en Wateroverlast.	Praktische opdracht	7,5	nee	9	nvt	A1, A2, C1, E1 en E2
SE-PO2	Een ruimtelijk vraagstuk analyseren, visualiseren en presenteren met behulp van onder andere geo-informatietechnologie.	Praktische opdracht	10	nee	5-6	nvt	A1 en A2
SE-HD1	deelname aan een excursie of veldwerk in de omgeving	Handelingsdeel		nee	8	nvt	E1
SE-HD2	deelname aan een excursie en een excursieverslag	Handelingsdeel		nee	5-8	nvt	E1/2

Vak: Algemene natuurwetenschappen**ANW****schooljaren**
4-vwo 2022-2023
5-vwo 2023-2024
6-vwo 2024-2025

Inleiding Het vak wordt in 4 en 5-vwo gegeven als
Algemene Wetenschappen.
Eindtermen hebben betrekking op de syllabus
Algemene Natuurwetenschappen.
Het Schoolexamen (SE) bestaat uit:

1 schriftelijke toets
6 PO's

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE- periode	Tijds duur	Eindtermen
SE-1	Wetenschapshistorie & kentheorie	Toets	15	nee	2	50	A, B1, B3 & E3
SE-PO1	Dossier van huiswerkopdrachten	Praktische opdracht	10	nee	1-2	n.v.t.	A, B1, B3 & E3
SE-PO2	Methodologie van de geesteswetenschappen	Praktische opdracht	15	nee	3-4	n.v.t.	---
SE-PO3	Methodologie van de natuurwetenschappen	Praktische opdracht	15	nee	3-4	n.v.t.	F3
SE-PO4	Methodologie van de sociale wetenschappen	Praktische opdracht	15	nee	5-6	n.v.t.	---
SE-PO5	Toegepaste ethiek: morele dilemma's in technologische vooruitgang	Praktische opdracht	15	nee	7	n.v.t.	B2 & C2
SE-PO6	Onderzoeksvoorstellen Drie deelcijfers: alfa, bèta, gamma	Praktische opdracht	15	nee	8	n.v.t.	---

Vak: **Bedrijfseconomie**

BECO

schooljaren
4-vwo 2022-2023
5-vwo 2023-2024
6-vwo 2024-2025

Inleiding Alle eenheden volgens het
schoolexamenprogramma vindt u in het
onderstaande SE.

erratum 4-vwo maart 2023

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE- periode	Tijds duur	Eindtermen
SE-1	Bedrijfseconomie in Balans Deel 1: H1 t/m H21- h3, h5 t/m 13, h 16	Toets	20 (was 10)	nee	6 (was 4)	100	A t/m D - A,B,C
SE-2	Bedrijfseconomie in Balans Deel 1 + Bedrijfseconomie in Balans Deel 2: H22 t/m H27 Bedrijfseconomie in Balans H 17 T/M 27	Toets	20 (was 15)	nee	8 (was 6)	100	E & F
SE-3	Bedrijfseconomie in Balans Deel 2: H28 t/m H33- h28 t/m 31	Toets	20 (was 25)	ja	9 (was 8)	100	F
SE-4	Bedrijfseconomie in Balans Deel 2: H34 t/m H38- h32 t/m 38	Toets	20 (was 25)	ja	10	100	F
SE-5	Bedrijfseconomie in balans vwo deel 1:- hoofdstukken 1 t/m 3 + 5 t/m 13 + H 16;- hoofdstukken 18 t/m 23;- deel 2: hoofdstukken H24 t/m 26; hoofdstukken H 28 t/m 45 Bedrijfseconomie in Balans Deel 2: h39 t/m 45	Toets	20 (was 25)	ja	11	100	A t/m G

Vak: Biologie**BIOL****schooljaren**
4-vwo 2022-2023
5-vwo 2023-2024
6-vwo 2024-2025**Inleiding** Het Schoolexamen (SE) bestaat uit:6 Toetsen
1 Praktische Opdracht

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijdsduur	Eindtermen
SE-1	Thema 1 Regeling en beweging Thema 2 Waarneming en gedrag	Toets	5	nee	5	100	A16/B4/B6/B7/D3
SE-2	Thema 3 Stofwisseling Thema 5 Planten	Toets	5	nee	7	100	A16/B2/B3
SE-3	Thema 4 DNA, Genetica	Toets	5	nee	8	100	B1/D2/E1,2,4/F1/F2
SE-4	Ecologie, mens & milieu, Evolutie	Toets	25	ja	9	100	A16/B4/B6/B7/B8/C3/D5/ B2/B3/F1-4/C2/C3/D4
SE-5	Thema 1 Vertering Thema 2 Transport Thema 3 Gaswisseling en uitscheiding	Toets	25	ja	10	100	A16/B3/B4
SE-6	Thema 4 Afweer Alle stof van 4v t/m 6v	Toets	25	ja	11	100	A12/A13 B t/m F
SE-PO	Eigen onderzoek Schriftelijk verslag	Praktische opdracht	10	nee	7	nvt	A1 tm A9/A15/A16
			100				

Vak: **Bewegen, sport en maatschappij**

BSM

schooljaren
4-vwo 2022-2023
5-vwo 2023-2024
6-vwo 2024-2025

Inleiding

1. Het programma bestaat uit alleen een Schoolexamen (SE)

Het Schoolexamen bevat:

- 4 theoretische toetsen
- 10 praktische opdrachten bewegen
- 3 handelingsdelen

2. Deelname aan de les

BSM is een ervaringsvak. Daarmee wordt bedoeld dat de leerling voldoende aanwezig moet zijn en deel moet nemen aan de lessen, ook bij blessure of herstel van ziekte moeten de leerlingen altijd aanwezig zijn. Er mag maximaal 1 les per periode gemist worden. De leerling BSM heeft altijd zijn sportkleding mee voor de juiste (weers-)omstandigheden. Bij te veel afwezigheid kan de leerling het onderdeel niet afsluiten en gaat door naar de inhaalronde. Bij blessures/ziekte wordt er een passende afspraak gemaakt.

3. Beoordeling praktijk

Tijdens de praktijk lessen worden readers uitgedeeld. Hierin bevindt zich een logboek wat voorafgaande aan het afsluiten van een onderdeel moet worden ingeleverd. Wanneer dit niet naar behoren wordt ingeleverd zal de leerling automatisch doorgaan naar de inhaalronde. Dit geldt ook voor blessures.

Inhaalmomenten:

- 1 In de week voor de kerstvakantie
- 2 In de week voor de 3e SE week.

4. Doubleren

In geval van doubleren kunnen (na toestemming van je teamleider) je cijfers blijven staan. Het vak hoeft niet opnieuw gevolgd te worden. Kies je ervoor om het vak te herkansen dan doe je alle onderdelen van het jaar weer mee met de klas.

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijdsduur	Eindtermen
SE-1	EHBSO (of clinic reanimatie, die dagdeel gaat duren)	Toets	7	nee	1	50	D1, D2 en D3
SE-2	Organisatieleer	Toets	7	nee	2	100	C2, C3, C4 en D3
SE-3	Spelregelkennis en tactiek	Toets	7	nee	5	50	B1 en C2
SE-4	Sportgeschiedenis en toekomst	Toets	7	nee	6	100	E1, E2, E3 en E4
SE-PO1	Honkbal	Praktische opdracht	3	nee	1-11	nvt	A, B1, C1, C2 en C3
SE-PO2	Basketbal	Praktische opdracht	3	nee	1-11	nvt	A, B5, C1, C2 en C3
SE-PO3	Klimmen	Praktische opdracht	3	nee	1-11	nvt	A, B2, C1, C2 en C3
SE-PO4	Judo	Praktische opdracht	5	nee	1-11	nvt	A, B5, C1, C2 en C3
SE-PO5	Atletiek spring en loop onderdelen	Praktische opdracht	6	nee	1-11	nvt	A, B4, C1, C2 en C3
SE-PO6	Tennis	Praktische opdracht	3	nee	1-11	nvt	A, B1, C1, C2 en C3
SE-PO7	Turnen/ Freerunnen	Praktische opdracht	4	nee	1-11	nvt	A, B2, C1, C2 en C3
SE-PO8	Dansshow	Praktische opdracht	10	nee	1-11	nvt	A, B3, C1, C2, C4, C5 en E2
SE-PO9	Atletiek 2 werp onderdelen	Praktische opdracht	6	nee	1-11	nvt	A, B4, C1, C2 en C3
SE-PO10	Trainingsleer (onderdeel van 2-daagse)	Praktische opdracht	7	nee	1-11	nvt	B, C, E en D
SE-HD1	Organiseren van een sportevenement	Handelingsdeel	15	nee	1-4	nvt	C2, C3 en D3
SE-HD2	Sport onderzoeksopdracht en uitvoeringsopdracht (onderdeel van 2 daagse)	Handelingsdeel	7	nee	9-11	nvt	B, C, D en E
SE-HD3	Sport en maatschappij. Hieronder vallen o.a.: Geven van trainingen op eigen club, helpen bij sportdagen intern en extern, geven lessen aan andere klassen, begeleiden werkweek. Het dient in 6-vwo in de 2de periode afgesloten te worden met een naar behoren (NB)	Handelingsdeel		nee	1-10	20 uur	Domein: C en E
			100				

- Inleiding** CKV bestaat uit de volgende domeinen:
- A. Verkennen: de eigen kunstervaring staat centraal, wordt bevraagd, verkend en vergeleken met medeleerlingen en gedocumenteerd.
 - B. Verbreden: tenminste vier verschillende kunstdisciplines worden in levensechte, professionele contexten met het bijbehorende begrippenapparaat onderzocht.
 - C. Verdiepen: de leerling onderzoekt zelfstandig of samen (een aspect van) een artistiek creatief proces. Dit omvat de productie, bemiddeling, receptie en/of verwerken van kunstuitingen. De leerling zet hierbij creërende en analytische vaardigheden in. Hij onderneemt voor dit onderzoek of proces geschikte werkwijzen, in de vorm van praktische activiteiten en beschouwend onderzoek. Hij kan hierbij gebruik maken van onder domein B opgedane kunsttheoretische of cultuurhistorische kennis en kan deze kennis kritisch analyseren en contextualiseren.
 - D. Verbinden: de leerling kan verbanden leggen tussen de in de domeinen A, B, C opgedane ervaringen en inzichten met betrekking tot kunstzinnige processen. Hij kan deze reflectie toelichten in een daartoe geëigende vorm.

CKV wordt afgesloten in 3 Toetsen en 3 Praktische Opdrachten, waarvan tenminste 1 onderzoek.

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijdsduur	Eindtermen
SE-1	Per toets staat een kunstdiscipline centraal, waarover kunsthistorische en kunsttheoretische kennis en een bijbehorend begrippenapparaat wordt opgebouwd.	Toets	10	nee	2	50	A, B
SE-2	Per toets staat een kunstdiscipline centraal, waarover kunsthistorische en kunsttheoretische kennis en een bijbehorend begrippenapparaat wordt opgebouwd.	Toets	20	nee	7	50	A, B
SE-3	Per toets staat een kunstdiscipline centraal, waarover kunsthistorische en kunsttheoretische kennis en een bijbehorend begrippenapparaat wordt opgebouwd.	Toets	10	ja	9	50	A, B
SE-PO1	De kandidaat onderzoekt een artistiek creatief proces. Hij combineert hiervoor praktische activiteiten en beschouwend onderzoek. Hij kan deze reflectie toelichten in een daartoe geëigende vorm.	Praktische opdracht	20	nee	4	n.v.t.	A, B, C, D
SE-PO2	De kandidaat onderzoekt een artistiek creatief proces. Hij combineert hiervoor praktische activiteiten en beschouwend onderzoek. Hij kan deze reflectie toelichten in een daartoe geëigende vorm.	Praktische opdracht	20	nee	8	n.v.t.	A, B, C, D
SE-PO3	De kandidaat onderzoekt een artistiek creatief proces. Hij combineert hiervoor praktische activiteiten en beschouwend onderzoek. Hij kan deze reflectie toelichten in een daartoe geëigende vorm.	Praktische opdracht	20	nee	11	n.v.t.	A, B, C, D
			100				

Vak: **Duitse taal en literatuur**

DUTL

schooljaren
4-vwo 2022-2023
5-vwo 2023-2024
6-vwo 2024-2025

Inleiding Het Schoolexamen (SE) bestaat uit:

Extensief lezen: 3 toetsen (A)
 Schrijfvaardigheid: 2 toetsen (B)
 Literatuurgeschiedenis: 1 toets (C)
 Kijk- / luistervaardigheid: 1 toets (D)
 Spreek- en Gespreksvaardigheid: 1 toets (MO)

N.B. Bij dubleren vervallen de SE-cijfers van het betreffende leerjaar.

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijds duur	Eindtermen
SE-A1	Extensief lezen Gelezen werk	Toets	5	nee	4	50	E1
SE-A2	Extensief lezen Gelezen werk	Toets	5	nee	7	50	E1
SE-B1	Schrijfvaardigheid het schrijven van een persoonlijke brief	Toets	10	nee	8	50	D1
SE-B2	Schrijfvaardigheid het schrijven van een zakelijke brief	Toets	20	ja	9	100	D1
SE-A3	Extensief lezen Gelezen werk	Toets	5	nee	10	50	E1
SE-C	Literatuur Literatuur 20e eeuw Presentatie en dossier	Presentatie	5	nee	10	n.v.t.	E2, E3
SE-D	Kijk-/luistertoets Wordt afgenomen op de landelijke adviesdatum	Kijk- en luistertoets	25	nee	10	2x30	B
SE-MO	Spreek- en gespreksvaardigheid	Mondeling	25	ja	11	20	C1, C2

100

Vak: Economie**ECON****schooljaren**
4-vwo 2022-2023
5-vwo 2023-2024
6-vwo 2024-2025**Inleiding** Alle eenheden volgens het
schoolexamenprogramma vindt u in het
onderstaande SE.

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE- periode	Tijds duur	Eindtermen
SE-1	Module 1, 2 en 3	Toets	5	nee	5	100	A, B, C, D
SE-2	Module 2 t/m 5	Toets	15	nee	7	100	A, B, C, D, E, F, J
SE-3	Module 5 t/m 7	Toets	25	ja	9	100	A, F, G, H
SE-4	Module 2 t/m 8	Toets	35	ja	11	100	A, D, E, F, G, H, I, J, K
SE-PO	Module 7 & 8	Praktische opdracht	20	nee	10	100	A, H, I, K
			100				

Vak: **Engels Cambridge Course**

ENCC

schooljaren
4-vwo 2022-2023
5-vwo 2023-2024
6-vwo 2024-2025

Inleiding Het SE-programma voor Engels Cambridge komt overeen met het programma voor regulier Engels.
Engels Cambridge wordt in 5-vwo afgerond met een certificaat en de leerlingen volgen in 6-vwo het reguliere programma voor Engels met het daarbij behorende Centraal Examen.

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijdsduur	Eindtermen
SE-A1	Literature 1 Toets over poetry en literaire termen	Toets	10	nee	7	100	E1,E2
SE-A2	Literature 2 Schrijven van een essay over gelezen werken, met aandacht voor de literaire en historische context waartoe de boeken behoren.	Toets	15	ja	10	100	E1, E3
SE-B1	Schrijfvaardigheid 1 Het schrijven van een formele brief	Toets	10	nee	6	100	C1, D1
SE-B2	Schrijfvaardigheid 2 Het schrijven van een essay-achtig betoog	Toets	15	ja	9	100	D1, D2
SE-C	Luister-/kijktoets Wordt afgenomen op de landelijke adviesdatum in 6-vwo	Kijk- en luistertoets	25	ja	10-11	100	B
SE-MO1	Spreekvaardigheid Presentatie aan de hand van een door leerling gekozen en door de docent goedgekeurd onderwerp, volgens protocol.	Presentatie	10	nee	8	10	C2
SE-MO2	Gespreksvaardigheid Het gesprek vindt plaats n.a.v. een opdracht en/of enkele geselecteerde onderwerpen, volgens protocol.	Mondeling	15	ja	11	20	C1
			100				

Vak: **Engelse taal en literatuur**

ENTL

schooljaren
4-vwo 2022-2023
5-vwo 2023-2024
6-vwo 2024-2025

Inleiding Het schoolexamenprogramma is hieronder beschreven. De toetsen zijn zo samengesteld dat zij op adequate wijze de eindtermen afdekken.

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijdsduur	Eindtermen
SE-A1	Literature 1 Toets over poetry en literaire termen	Toets	10	nee	7	100	E1, E2
SE-A2	Literature 2 Schrijven van een essay over gelezen werken, met aandacht voor de literaire en historische context waartoe de boeken behoren.	Toets	15	ja	10	100	E1, E3
SE-B1	Schrijfvaardigheid 1 Het schrijven van een formele brief	Toets	10	nee	6	100	C1, D1
SE-B2	Schrijfvaardigheid 2 Het schrijven van een essay-achtig betoog	Toets	15	ja	9	100	D1, D2
SE-C	Luister-/kijktoets Wordt afgenomen op de landelijke adviesdatum in 6-vwo	Kijk- en luistertoets	25	ja	10-11	100	B
SE-MO1	Spreekvaardigheid Presentatie aan de hand van een door leerling gekozen en door de docent goedgekeurd onderwerp, volgens protocol.	Presentatie	10	nee	8	10	C2
SE-MO2	Gespreksvaardigheid Het gesprek vindt plaats n.a.v. een opdracht en/of enkele geselecteerde onderwerpen, volgens protocol.	Mondeling	15	ja	11	20	C1

100

Inleiding Ethiek heeft geen schoolexamen maar dient Naar Behoren (NB), voldoende of goed te zijn afgesloten om deel te mogen nemen aan het CE.
 Om een voldoende te behalen voor godsdienst moeten de leerlingen in het examenjaar op de gemaakte toetsen gemiddeld een 5,5 of hoger scoren.
 Het gemiddelde van alle behaalde cijfers wordt omgezet naar een Onvoldoende, Voldoende of Goed waarbij:
 O = 0 - 5,49
 V = 5,50 - 7,99
 G = 8,0 - 10
 Indien een leerling een "niet naar behoren" (NNB) haalt voor een handelingsdeel, moet de leerling een vervangende toets of opdracht maken om op deze wijze een NB te krijgen voor alle handelingsdelen.

Wat draagt het vak ethiek bij aan het leren en leven van leerlingen?
 Vragen over de zin van het leven, levensvragen, waarden en normen komen aan bod.
 Leerlingen leren door onderwerpen als social media, genetische manipulatie, euthanasie, reclame en geweld kritisch nadenken over ethisch handelen en kunnen daarin een standpunt innemen.
 Leerdoelen in 6 VWO zijn: kennismaken met belangrijke Ethische filosofen en filosofieën; Ethische begrippen en filosofieën toepassen; wetenschappelijke artikelen lezen en daarmee in gesprek gaan.
 De manier van toetsen is divers. Kennis en ontwikkeling wordt getoetst via so's, presentaties, portfolio's en verslagen. Bij de voorbereiding van een kerst en paasviering, wordt in 6 VWO er ook wel getekend of gebruik gemaakt van digitale verwerkingsvorm (zoals PowerPoint of het maken van een filmpje).

Het gemiddelde van alle gemaakte toetsen in het examenjaar dient gemiddeld een 5,5 of hoger te zijn.
 Alle handelingsdelen dienen naar behoren te zijn.

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijds duur	Eindtermen
Toetsen	Het gemiddelde van alle gemaakte toetsen in het examenjaar dient gemiddeld een 5,5 of hoger te zijn.	Toets	50		examen jaar	nvt	
Handelingsdelen	Alle handelingsdelen dienen naar behoren te zijn.	Handelingsdeel	50		examen jaar	nvt	
			100				

Inleiding Het Schoolexamen (SE) bestaat uit:

Extensief lezen: 3 toetsen (A)
Schrijfvaardigheid: 2 toetsen (B)
Literatuurgeschiedenis: 1 toets (C)

Kijk- / luistervaardigheid: 1 toets (D)
Spreek- en Gespreksvaardigheid: 1 toets (MO)

N.B. Bij doubleren vervallen de SE-cijfers van het betreffende leerjaar.

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijdsduur	Eindtermen
SE-A1	Extensief lezen Gelezen werk	Toets	5	nee	4	50	E
SE-A2	Extensief lezen Gelezen werk	Toets	5	nee	7	50	E
SE-B1	Schrijfvaardigheid Alle behandelde grammatica	Toets	10	nee	8	50	D
SE-A3	Extensief lezen Gelezen werk	Toets	5	nee	9	50	E
SE-C	Literatuur Literatuur vanaf de 20e eeuw	Toets	5	nee	9	50	E
SE-B2	Schrijfvaardigheid Het schrijven van een zakelijke brief	Toets	20	ja	10	100	D
SE-D	Luister-/kijktoets wordt afgenomen op de landelijke adviesdatum	Kijk- en luistertoets	25	nee	10 of 11	2x30	B
SE-MO	Spreek- en Gespreksvaardigheidstoets NB Indien het spreekdossier niet is ingeleverd vóór de met de docent afgesproken deadline of als er geen goedkeuring door de docent aan dit dossier is verleend, kan de leerling deze toets niet doen. De leerling zal dan alsnog het spreekdossier moeten inleveren vóór een nieuwe deadline en laten goedkeuren om daarna een herkansing in de herkansingsperiode te benutten.	Mondeling	25	ja	11	15	C

Vak: **Godsdienst**

GD

schooljaren
4-vwo 2022-2023
5-vwo 2023-2024
6-vwo 2024-2025

Inleiding Godsdienst heeft geen schoolexamen maar dient Naar Behoren (NB), voldoende of goed te zijn afgesloten om deel te mogen nemen aan het CE.Wereldreligies en levensbeschouwelijke onderwerpen zijn het uitgangspunt van de lessen.
Om een voldoende te behalen voor godsdienst moeten de leerlingen in 4-vwo op de gemaakte toetsen gemiddeld een 5,5 of hoger scoren.
Het gemiddelde van alle behaalde cijfers wordt omgezet naar een Onvoldoende, Voldoende of Goed waarbij:
O = 0 - 5,49
V = 5,50 - 7,99
G = 8,0 - 10

Wat draagt het vak godsdienst bij aan het leren en leven van leerlingen?

Bij het vak godsdienst leren de leerlingen aan de hand van verschillende godsdiensten en levensbeschouwingen een eigen levensvisie te ontwikkelen. Leren respect te hebben voor andere opvattingen of zienswijze en te begrijpen waarop die opvattingen zijn gebaseerd. Ze leren daarbij een kritische houding om beargumenteerd het met bepaalde opvattingen wel of niet eens te zijn. Door levensbeschouwelijke vragen te stellen leren de leerlingen na te denken en vragen te stellen over de betekenis en zin van het leven. Dit gaat zowel om hun eigen leven als dat van anderen. Aan de hand van actuele gebeurtenissen worden leerlingen uitgedaagd om na te denken over goed en kwaad en hoe zij zichzelf hiertoe verhouden.
Tijdens de lessen maken we gebruik van: actualiteiten van (sociale) media, films, documentaires, religieuze voorwerpen, artikelen, lesboeken of zelfontwikkeld materiaal. Ook een heilig boek, een excursie of een viering kan bijdragen aan een ontwikkeling van kennis, inlevingsvermogen en visie. De manier van toetsen is divers. Kennis en ontwikkeling wordt getoetst via so's, presentaties, portfolio's en verslagen. Bij de voorbereiding van een kerst- en paasviering, wordt er ook wel getekend of gebruik gemaakt van digitale verwerkingsvorm (zoals powerpoint of het maken van een filmpje). De leerlingen van het eindexamenjaar helpen mee bij de organisatie van de paasviering.
Afhankelijk van het niveau en het aantal leerjaren dat een leerling godsdienstles volgt, gaan we diepere in op de lesstof en de diverse religies.

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijdsduur	Eindtermen
Toetsen	Het gemiddelde van alle gemaakte toetsen in 4-vwo dient gemiddeld een 5,5 of hoger te zijn.	Toets	1		4-vwo	nvt	
			1				

Vak: **Geschiedenis**

GES

schooljaren
4-vwo 2022-2023
5-vwo 2023-2024
6-vwo 2024-2025

Inleiding Het Schoolexamen (SE) bestaat uit:

5 Toetsen
1 Praktische Opdracht

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijdsduur	Eindtermen
SE-1	Geschiedenis van de Rechtsstaat en de Parlementaire democratie + thema verzuiling	Toets	5	nee	2	50	A, B, D
SE-2	Tijdvak 1 tm 10 + thema's: Japan als imperialistische mogendheid /Tweede Feministische Golf	Toets	15	nee	8	100	A, B, C, E
SE-3	Historische context Steden en burgers in de Lage Landen 1050-1700 + tijdvak 1 tm 10 + thema Gouden Eeuw	Toets	25	ja	9	100	A, B, C, E
SE-4	Historische contexten 1 tm 3 (Steden en Burgers 1050-1700, Verlichting 1650-1900, China 1842-2001)+ tijdvak 1 tm 10 + thema globalisering	Toets	25	ja	10	100	A, B, C, E
SE-5	Historische contexten 1 tm 4 (Steden en burgers 1050-1700, Verlichting 1650-1900, China 1842-2001, Duitsland in Europa 1918-1991) + tijdvak 1 tm 10	Toets	25	ja	11	100	A, B, E
SE-PO	Documentaire plaatsen van herinnering WOII	Praktische opdracht	5	nee	7	nvt	A, B
			100				

Vak: **Griekse taal en cultuur**

GTC

schooljaren
4-vwo 2022-2023
5-vwo 2023-2024
6-vwo 2024-2025

Inleiding Het Schoolexamen bestaat uit:
A. 6 toetsen
B. 1 praktische opdracht.

In 4V maken de kandidaten zich eerst de belangrijkste onderdelen van de Griekse grammatica en woordenschat eigen (Pallas2, 19-28 die nog niet in 3V aan de orde waren gekomen, voordat zij met authentieke Griekse teksten in aanraking komen.

Leerstof behandeld in 4V (Bijbel, Loukianos) maakt in 5V (mede) onderdeel uit van de stof voor toets 1.

Gebruikte afkortingen:
OCT (Oxford Classical Tekst)
TOGV (Toets met Open en Gesloten Vragen)
PV (ProefVertaling)
CE (Centraal Examen)

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijdsduur	Eindtermen
SE-1	TOGV Epos Leerstof: Homeros 8p OCT, 10p vertaling	Toets	10	nee	5	100	A1,2; B3,4; C5,6; E
SE-2	TOGV + PV Epos Leerstof: Homeros 8p OCT, 10p vertaling	Toets	10	nee	6	100	A1,2; B3,4; C5,6; E
SE-3	TOGV Filosofisch proza Leerstof: Plato 8p OCT, 10p vertaling	Toets	10	nee	7	100	A1,2; B3,4; C5,6; E
SE-4	TOGV + PV Filosofisch proza Leerstof: Plato 8p OCT, 10p vertaling	Toets	10	nee	8	100	A1,2; B3,4; C5,6; E
SE-5	TOGV+PV Sophokles Leerstof: Syllabus CE	Toets	25	ja	10	100	CE-stof
SE-6	TOGV+PV Sophokles Leerstof: Syllabus CE	Toets	25	ja	11	100	CE-stof
SE-PO	Romereis, 15p in vertaling	Praktische opdracht	10	nee	9	nvt	A2; B4; E
			100				

Inleiding Het Schoolexamen bestaat uit 6 opdrachten (ook wel 'challenges' genoemd).

Elke opdracht bevat een aantal onderdelen van domein A.
 De opdrachten bevatten gezamenlijk alle onderdelen van domeinen B t/m F.
 De opdrachten bevatten gezamenlijk alle onderdelen van één domein uit G t/m N en één domein uit O t/m R.

De exacte invulling en samenstelling van de opdrachten gaat in overleg en kan verschillen per leerling.

Voor elke kandidaat komen aan de orde:

Vaardigheden, Grondslagen, Informatie, Programmeren, Architectuur, Interactie zoals deze in het nieuwe examenprogramma zijn omschreven.

Dit wordt vertaald naar opdrachten over de werking van de computer, netwerken, internet, programmeren, security, algoritmen, html&css, databases.

Verder kan uit de volgende keuzethema's gekozen worden, waarbij niet alle keuzethema's aangeboden worden:

Algoritmie, Databases, Netwerken, Security, Maatschappelijke en individuele invloed van informatica. In overleg en rekening houdend met de interesse van de kandidaat wordt een onderwerp gekozen.

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijdsduur	Eindtermen
SE-PO1	Opdracht 1	Praktische opdracht	10	nee	1	nvt	zie inl.
SE-PO2	Opdracht 2	Praktische opdracht	10	nee	2	nvt	zie inl.
SE-PO3	Opdracht 3	Praktische opdracht	10	nee	3	nvt	zie inl.
SE-PO4	Opdracht 4	Praktische opdracht	10	nee	4	nvt	zie inl.
SE-PO5	Opdracht 5	Praktische opdracht	10	nee	5	nvt	zie inl.
SE-PO6	Opdracht 6	Praktische opdracht	10	nee	6	nvt	zie inl.
SE-PO7	Opdracht 7	Praktische opdracht	10	nee	7	nvt	zie inl.
SE-PO8	Opdracht 8	Praktische opdracht	10	nee	8	nvt	zie inl.
SE-PO9	Opdracht 9	Praktische opdracht	10	nee	9	nvt	zie inl.
SE-PO10	Opdracht 10	Praktische opdracht	10	nee	11	nvt	zie inl.
			100				

Vak: **Kunst beeldende vorming**

kubv

schooljaren
4-vwo 2022-2023
5-vwo 2023-2024
6-vwo 2024-2025

Inleiding Het vak Kunst bestaat uit een Praktijkdeel (Kunst Praktijk) en een Theoriedeel (Kunst Algemeen of Kunst Theorie)

Kunst Praktijk wordt afgesloten in 4 Praktische Opdrachten:
2 PO in 4-vwo
2 PO's in 5-vwo.
In 6-vwo worden geen PO's afgenomen

Het theoriedeel wordt getoetst in 4 SE toetsen en het Centraal Examen

- 1 Toets in 4-vwo
- 1 Toets in 5-vwo.
- 2 Toetsen in 6-vwo.

De onderwerpen voor het Centraal Examen zijn:

Cultuur van de kerk in de 11e tot en met de 14e eeuw

Burgercultuur in de 17e eeuw

Cultuur van het Moderne in de eerste helft van de 20e eeuw

Massacultuur in de tweede helft van de 20e eeuw

Toegevoegd in
maart 2023

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE- periode	Tijds duur	Eindtermen
SE-1	Cultuur van de kerk in de 11e tot en met de 14e eeuw	Toets	10	nee	4	50	A,B,C
SE-2	Burgercultuur in de 17e eeuw	Toets	10	nee	7	50	A,B,C
SE-3	Moderne Cultuur in de eerste helft van de 20e eeuw	Toets	10	ja	10	50	A,B,C
SE-4	Massacultuur in de tweede helft van de 20e eeuw	Toets	10	ja	11	50	A,B,C
SE-PO1	De kandidaat maakt, aan de hand van een gegeven opdracht een ruimtelijk of twee dimensionaal werkstuk. De leerling is in staat het werk te presenteren en zal worden gevraagd om te reflecteren op het ontwerpproces en het eindproduct. Het werkstuk wordt beoordeeld op ideevorming, ontwerpproces en uitvoering.	Praktische opdracht	15	nee	2	nvt	A,B,C
SE-PO2	De kandidaat maakt, aan de hand van een gegeven opdracht een ruimtelijk of twee dimensionaal werkstuk. De leerling is in staat het werk te presenteren en zal worden gevraagd om te reflecteren op het ontwerpproces en het eindproduct. Het werkstuk wordt beoordeeld op ideevorming, ontwerpproces en uitvoering.	Praktische opdracht	15	nee	3	nvt	A,B,C
SE-PO3	De kandidaat maakt, aan de hand van een gegeven opdracht een ruimtelijk of twee dimensionaal werkstuk. De leerling is in staat het werk te presenteren en zal worden gevraagd om te reflecteren op het ontwerpproces en het eindproduct. Het werkstuk wordt beoordeeld op ideevorming, ontwerpproces en uitvoering.	Praktische opdracht	15	nee	6	nvt	A,B,C
SE-PO4	De kandidaat maakt, aan de hand van een gegeven opdracht een ruimtelijk of twee dimensionaal werkstuk. De leerling is in staat het werk te presenteren en zal worden gevraagd om te reflecteren op het ontwerpproces en het eindproduct. Het werkstuk wordt beoordeeld op ideevorming, ontwerpproces en uitvoering.	Praktische opdracht	15	nee	8	nvt	A,B,C

Inleiding

Het examen bestaat alleen uit een Schoolexamen (SE).

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A Vaardigheden

Domein B Bewegen

Domein C Bewegen en regelen

Domein D Bewegen en gezondheid

Domein E Bewegen en samenleving.

Het vak LO telt mee voor het examen vwo.

Dat wil zeggen dat alle resultaten van de praktische opdrachten die je in het eindexamenjaar behaalt tijdens de lessen LO, sportoriëntatie, sportdagen of afsluitmomenten, meetellen in de eindbeoordeling.

Wanneer je aan onderstaande voorwaarden voldoet, dan zal de eindbeoordeling met een voldoende of goed worden beoordeeld.

1. Actieve deelname

2. Werkhouding

3. Omgang met klasgenoten en docent

4. Houden aan afspraken

Beoordeling:

Op de website van het HVC vindt je een uitgebreide toelichting over de beoordeling middels een RUBRIC voor het vak LO.

Het gemiddelde van al de behaalde cijfers wordt uiteindelijk omgezet in een letter.

Hierbij is:

O = 5,4 of minder

V = 5,5-7,4

G = 7,5 of meer

In het examenreglement staat dat je minimaal een V moet halen op je eindlijst voor het vak LO. Is de beoordeling een O, dan kun je je diploma niet in ontvangst nemen wanneer je in een examenklas zit. Dus wanneer je op je SE-eindlijst een O krijgt moet je in overleg met je LO docent om te zien hoe je er alsnog een V of G van kan maken.

Erratum 5-vwo
oktober 2023

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijdsduur	Eindtermen
Eindbeoordeling OVG	Je moet alle onderdelen voldoende of goed afronden.	Toets	1	ja	1-11	n.v.t.	
SE-PO1	Slag en loopspelen, vast onderdeel: softbal.	Praktische opdracht	25	nee	9 & 10	nvt	A, B
SE-PO2	Doelspelen binnen/buiten. Keuze uit de doelspelen: Hockey, voetbal, american football, handbal, basketbal, hakobal	Praktische opdracht	25	nee	9 & 10	nvt	A, B, C
SE-PO3	Terugslag spelen. Keuze uit: Volleybal, short tennis, badminton	Praktische opdracht	25	nee	9 & 10	nvt	A, B, C
SE-PO4	Keuze momenten: Verplicht onderdeel crossfit, verder keuze uit: turnen, atletiek, zelfverdediging en bewegen op muziek	Praktische opdracht	25	nee	11	nvt	A, B, D, E

Vak: Loopbaan oriëntatie

LOB

schooljaren
4-vwo 2022-2023
5-vwo 2023-2024
6-vwo 2024-2025

Inleiding Elke leerling moet zich in de Tweede Fase actief oriënteren op de vervolgopleiding die hij na het behalen van zijn diploma gaat volgen in het wetenschappelijk onderwijs of in het hoger beroepsonderwijs. De leerling en zijn ouders kunnen altijd een beroep doen op de mentor en de decaan, als zij advies willen bij het bepalen van de studiekeuze. Het initiatief daartoe gaat van hen uit.

Ter voorbereiding van de studiekeuze gaat de mentor met de leerling in de vierde, vijfde en zesde klas in gesprek. Deze gesprekken kunnen plaatsvinden in het mentoruur en tijdens individueel contact. Dit doet de mentor op eigen initiatief of aan de hand van door de decaan aangedragen methodes en opdrachten.

Op elk rapport komt het vak LOB (loopbaanoriëntatie en -begeleiding) te staan en of dit NB (naar behoren) of NNB (niet naar behoren) is.

In het proces van studiekeuze heeft de leerling de volgende verplichtingen:

1. In klas 4 gaat de leerling op een beroepsoriënterende stage. De leerling levert een verslag in bij de mentor.
2. In klas 4 bezoekt de leerling minstens één open dag om zich te oriënteren op zijn/haar vervolgopleiding. De leerling levert een verslag in bij de mentor.
3. In klas 5 bezoekt de leerling de voorlichtingsavond over vervolgstudie en beroep, georganiseerd door de SKIA- groep bij de Hogeschool InHolland te Haarlem. De leerling levert een verslag in bij de mentor.
4. In klas 5 bezoekt de leerling nog een andere voorlichtingsbijeenkomst (open dag, meeloopdag, proefstuderen, etc.). Als de voorlichting doordeeweeks wordt georganiseerd kan de leerling daarvoor (minstens 1 week voorafgaande de voorlichting) een aanvraagformulier downloaden via hvc.nl, invullen en bij de decaan inleveren. De decaan controleert de aanvraag en zorgt er vervolgens voor dat de leerling wordt uitgeroosterd. Er kan tijdens toetsweken en tijdens de afname van SE-onderdelen geen vrij gegeven worden. Als de leerling vrij moet krijgen voor deze voorlichtingsbijeenkomst, is de leerling verplicht hier een verslag van in te leveren bij de mentor en de decaan.
5. Het wordt aangeraden om in klas 5 en/of in klas 6 nog meer voorlichtingsbijeenkomsten (open dag, meeloopdag, proefstuderen, etc.) te bezoeken. Als de leerling vrij moet krijgen voor deze voorlichtingsbijeenkomst, is de leerling verplicht hier een verslag van in te leveren bij de mentor en de decaan. De aanvraagprocedure is hetzelfde als bij punt 4.
6. In klas 6 meldt de leerling zichzelf voor zijn vervolgopleiding aan bij Studielink en regelt zelf zijn eventuele studiefinanciering (als er sprake is van een vervolgopleiding in het aansluitende studiejaar)
7. In klas 6 voert hij een afsluitend gesprek met de decaan over zijn vervolgopleiding. Dit afsluitende gesprek dient hij voor het ondertekenen van de SE-lijst te hebben gevoerd.
8. De leerling wordt via Magister regelmatig door de decaan op de hoogte gehouden van deadlines en activiteiten. De leerling leest deze informatie zorgvuldig.

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijdsduur	Eindtermen
SE-HD	zie inleiding	Handelingsdeel	1	nee	1-11	nvt	
			1				

Vak: Latijnse taal en cultuur**LTC****schooljaren**
4-vwo 2022-2023
5-vwo 2023-2024
6-vwo 2024-2025

Inleiding Het Schoolexamen bestaat uit:
A. 6 toetsen
B. 1 praktische opdracht.

In 4V maken de kandidaten zich eerst de belangrijkste onderdelen van de Latijnse grammatica en woordenschat eigen (uit SPQR) die nog niet in 3V aan de orde waren gekomen, voordat zij met authentieke Latijnse teksten in aanraking komen.

Leerstof behandeld in 4V Bijbel, Ovidius) maakt in 5V (mede) onderdeel uit van de stof voor toets 1.

Gebruikte afkortingen:
TOGV (Toets met Open en Gesloten Vragen)
PV (ProefVertaling)
OCT (Oxford Classical Tekst)
CE (Centraal Examen)

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijdsduur	Eindtermen
SE-1	TOGV Historisch proza Leerstof: Livius 8p OCT, 10p vertaling	Toets	10	nee	5	100	A1,2; B3,4; C5,6; E
SE-2	TOGV + PV Historisch proza Leerstof: Livius 8p OCT, 10p vertaling	Toets	10	nee	6	100	A1,2; B3,4; C5,6; E
SE-3	TOGV Filosofisch proza Leerstof: Cicero 8p OCT, 10p vertaling	Toets	10	nee	7	100	A1,2; B3,4; C5,6; E
SE-4	TOGV + PV Filosofisch proza Leerstof: Cicero 8p OCT, 5p vertaling	Toets	10	nee	8	100	A1,2; B3,4; C5,6; E
SE-5	TOGV+PV Vergilius Leerstof: Syllabus CE	Toets	25	ja	10	100	CE-stof
SE-6	TOGV+PV Vergilius Leerstof: Syllabus CE	Toets	25	ja	11	100	CE-stof
SE-PO	Romereis, 15p in vertaling	Praktische opdracht	10	nee	9	nvt	A2; B4; E
			100				

Inleiding **Methode:** Seneca versie 2

Erratum okt 2022 4-vwo
Erratum mei 2024 5-vwo

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A Vaardigheden
Domein B Vorming (binnen een specifieke context)
Domein C Verhouding (binnen een specifieke context)
Domein D Binding (binnen een specifieke context)
Domein E Verandering (binnen een specifieke context)
Domein F Analyse van een sociale actualiteit
Domein G Analyse van een politieke actualiteit (binnen een specifieke context)

Het centraal examen

Het centraal examen heeft betrekking op de domeinen B1, B2 en B3, C, D, E in combinatie met domein A.

Het schoolexamen

Het schoolexamen heeft betrekking op:

- Domein B, Domein F en domein G in combinatie met domein A;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: ook een of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

Zie ook:

https://www.examenblad.nl/system/files/2023/syllabi/syllabus_maatschappijwetenschappen_vwo_2025_versie_2.pdf

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijdsduur	SE/CE	Eindtermen
SE-1	onderzoeksvaardigheden Vorming, identiteit en verandering	Schriftelijke toets	4 (was 3)	nee	4	100	SE+CE	A
SE-2	Verandering Seneca Hoofdstuk 5, 6, 9 + Hoofdstuk 4 -Politieke theorie -Politiek in de praktijk -Paradigma's -Onderzoeksvaardigheden	Schriftelijke toets	10 (was 5)	nee	8	100	SE+CE	A, B, C, D, E en bijlage 5
SE-3	SE-Vorming: geheel en bijlage 5 Seneca Hoofdstuk 10 & 6.4 + Hoofdstuk 4 -Natievorming -Besluitvormingsmodellen -Onderzoeksvaardigheden	Schriftelijke toets	25 (was 6)	ja	9	100	SE+CE	A, B en bijlage 5
SE-4	SE-verhouding: Sociale ongelijkheid, macht, gezag, samenwerking, conflict en internationale relaties-deel 1&2	vervalt	0	nee	9	100		A en C
SE-4	SE Binding en Vorming; bijlage 5 en onderzoeksvaardigheden SE Seneca Hoofdstuk 11 & 12 + Hoofdstuk 4 -Modernisering -Machtsverhoudingen in de wereld -Onderzoeksvaardigheden	Schriftelijke toets	25 (was 10)	ja	10	100	SE+CE	A, C, D, E
SE-6	SE Binding/verandering/verhouding	vervalt	0	ja	11	100		A, B, C, D, E en
SE-5	SE Alle Hoofdstukken Seneca m.u.v. 7 & 8 (alle examenstof) -Alle examenstof. Geheel boek/syllabus MAW.	Schriftelijke toets	30	ja	11	150	SE+CE	A, B, C, D, E, F, G en bijlage 5
SE-PO1	Praktische opdracht 1: Criminaliteit en verandering (combinatie cijfer van praktische opdrachten in periode 2 en 4) Onderzoeksvaardigheden	Praktische opdracht	5 (was 2)	nee	5	100	SE	A, F, G
SE-PO2	Praktische opdracht 2: Uitvoeren van onderzoek Groepsopdracht	vervalt	0	nee	7-8	n.v.t.		A, F, G en domein naar keuze
SE-PO2	Praktische opdracht 3: Internationale betrekkingen/relaties Groepsopdracht	Praktische opdracht	1	nee	9-11	n.v.t.	SE	A, C, F, G
SE-PO4	Mondeling boeken; individuele opdracht	vervalt	0	nee	11	20		Keuze
			100					

Inleiding Methode: Essener.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A Vaardigheden
Domein B Rechtsstaat
Domein C Parlementaire democratie
Domein D Verzorgingsstaat
Domein E Pluriforme samenleving

Het eindexamen Maatschappijleer vwo bestaat uit het schoolexamen.

Het schoolexamen heeft betrekking op domein A tot en met E, en indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

- * Bij toetsen zijn geen hulpmiddelen zoals woordenboeken toegestaan
- * Bij dit vak is er de mogelijkheid van een herkansing volgens het examenreglement.
- * Bij het te laat inleveren van een praktische opdracht volgen de regels zoals benoemd in het examenreglement.
- * Doublanten in 4-vwo kunnen het vak afsluiten mits ze minimaal een 5,5 hebben én de afdelingsleider hiermee akkoord is.

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijdsduur	Eindtermen
SE-1	Wat is maatschappijleer & Rechtsstaat	Toets	20	ja	1	50	A&B
SE-2	Parlementaire democratie	Toets	20	ja	2	50	C
SE-3	Verzorgingsstaat	Toets	20	ja	3	50	D
SE-4	Pluriforme samenleving	Toets	20	ja	4	50	E
PO-1	Praktische opdracht 1. Internationale politiek/kwestie	Praktische opdracht	5	nee	1	n.v.t.	A, B, C
PO-2	Praktische opdracht 2. Actualiteitentoets <i>2 toetsen waarvan het gemiddelde het PO cijfer is</i>	Praktische opdracht	5	nee	2	n.v.t.	A, B, C, D, E
PO-3	Praktische opdracht 3. Actualiteitenpresentatie	Praktische opdracht	5	nee	3	n.v.t.	A, B, C, D, E
PO-4	Praktische opdracht 4. Analyse van een "wicked problem" in de Nederlandse samenleving	Praktische opdracht	5	nee	4	n.v.t.	A, B, C, D, E

Vak: **Natuurkunde**

NAT

schooljaren
4-vwo 2022-2023
5-vwo 2023-2024
6-vwo 2024-2025

erratum 4-vwo maart 2023

Inleiding Het Schoolexamen (SE) bestaat uit:

4 toetsen
 2 praktische opdrachten.
 De toetsstof is cumulatief.

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijdsduur	Eindtermen
SE-1	Materialen	Toets	5	nee	3 (was 2)	50	E1
SE-2	Twee van de onderwerpen: Geofysica, biofysica, relativiteitstheorie en kern- & deeltjesprocessen	Toets	5	nee	7	100	Twee van: E3 F2, G1, G2
SE-3	Elektrische systemen, straling & materie en elektromagnetische straling & materie	Toets	35	ja	10	100	D1, D2, E2, B1, B2
SE-4	Quantumwereld, informatieoverdracht, kracht & beweging, golven en medische beeldvorming.	Toets	35	ja	11	100	B1, B2, C1, C2, C3, E2, F1
SE-PO1	Ontwerp	Praktische opdracht	10	nee	6	nvt	I3
SE-PO2	Experiment of modelstudie Halverwege toetsperiode 9 inleveren. In de eerste toetsweek van 6-vwo is er een mondelinge overhoring van 10 minuten over de gedane opdracht.	Praktische opdracht	10	nee	9	nvt	I1, I2

Vak: Nederlandse taal en literatuur**NETL****schooljaren**
4-vwo 2022-2023
5-vwo 2023-2024
6-vwo 2024-2025

Inleiding Het Schoolexamen (SE) bestaat uit:

- drie schriftelijke toetsen (toets SE-1 t/m SE-3),
- twee mondelinge toetsen (toets MO-1 en MO-2).

In het SE komen de onderdelen mondelinge taalvaardigheid, taalbeschouwing en taalverzorging, schrijfvaardigheid, leesvaardigheid en literatuur aan bod.

Voor het onderdeel Literatuur moet de leerling twaalf boeken lezen, waarvan drie vóór 1880 (historische literatuur). Het betreft hier algemeen erkende literaire werken, oorspronkelijk geschreven in het Nederlands.

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijdsduur	Eindtermen
SE-1	Schrijfvaardigheid (betoog) materiaalverzameling I (cultureel-maatschappelijk thema)	Toets	20	nee	8	150	C + D
SE-2	Literatuur een toets over enkele cursussen (literatuurgeschiedenis + verhaalanalyse) uit de methode 'Laagland, literatuur en lezer'.	Toets	20	ja	9	100	A+ E
SE-3	Schrijfvaardigheid (beschouwing) materiaalverzameling II (literair thema)	Toets	20	ja	10	150	C
SE-MO1	Mondelinge taalvaardigheid (debat) debat over een literair of cultureel-maatschappelijk onderwerp per 8 leerlingen 50 minuten	Presentatie	15	nee	7	50	B + D
SE-MO2	Literatuur mondeling individueel, boek 1 t/m 12 De leerling kan deze toets alleen afleggen als het leesdossier uit 4v-6v 'naar behoren' is.	Mondeling	25	ja	11	15	E

100

Vak: Natuur, leven en technologie**NLT****schooljaren**
4-vwo 2022-2023
5-vwo 2023-2024
6-vwo 2024-2025**Inleiding** Het Schoolexamen (SE) bestaat uit:

8 Modules elk met eigen eisen

1 Eindopdracht

Verder moeten de logboekregistraties in alle modules als "naar behoren" beoordeeld zijn.

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijdsduur	Eindtermen
SE-1	Forensisch onderzoek Dossier en schriftelijke toets	Toets	10	nee	2	50	A, B, E, F
SE-2	Summer in the city: Schriftelijke toets	Toets	10	nee	3	50	A, B, C, D
SE-3	Rijden onder invloed: Presentatie	Presentatie	10	nee	4	50	A, B, D, F
SE-4	Dynamische modellen: Schriftelijke toets en twee praktische opdrachten	Toets	10	nee	5	50	A, B, D, F
SE-5	Brandstof voor het leven: Schriftelijke toets en verslag	Toets	10	nee	6	50	A, B, E, F
SE-6	Metten aan melkwegstelsels: Schriftelijke toets	Toets	10	nee	7	50	A, B, C, F
SE-7	Moleculaire Gastronomie: Schriftelijke toets	Toets	10	nee	8	50	A, B, D, F
SE-8	Medicijnen: van molecuul tot mens Schriftelijke toets	Toets	12,5	ja	9	50	A, B, D
SE-PO	Ontwerpopdracht Schriftelijk verslag en mondelinge presentatie van onderzoek of ontwerp	Praktische opdracht	17,5	nee	11	nvt	A

100

Vak: Profielwerkstuk**PWS****schooljaren**
4-vwo 2022-2023
5-vwo 2023-2024
6-vwo 2024-2025**Inleiding**

1. Tot het SE vwo behoort ook het maken van een Profielwerkstuk (PWS). Dit is een werkstuk waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen bij het doen van een eigen onderzoek en de verslaglegging hiervan. Het vormt hiermee het logische eindpunt van de wetenschapsleerlijn.
2. Het onderwerp van het PWS moet betrekking hebben op een van de examenvakken.
3. Het PWS moet in het laatste schooljaar worden gemaakt. Een leerling moet ten minste 80 SLU aan dit werkstuk besteden. De titel van het werkstuk wordt op de examencijferlijst vermeld.
4. Het PWS wordt gemaakt in groepjes van twee leerlingen.
5. Tijdens de lessen Algemene Wetenschappen in 5-vwo wordt in februari een start gemaakt met het profielwerkstuk, waarbij één van de geschreven onderzoeksvoorstellen dient als startpunt van het PWS. Gedurende de lessen in de rest van het schooljaar krijgen de leerlingen instructie over de eisen die er aan hun onderzoek en verslag worden gesteld en zij zullen het gekozen voorstel uitwerken.
6. In juni zullen de leerlingen aan een docent worden gekoppeld die hen tijdens de rest van het traject zal begeleiden. Zij worden geacht om minstens éénmaal een gesprek te hebben gehad met hun begeleider, voordat zij plaatsnemen in 6-vwo.
7. In de eerste maanden van 6-vwo moet veel energie in het PWS worden gestoken. Van de leerlingen wordt verwacht dat zij zelf regelmatig contact met hun begeleider zoeken. Het opzetten en het uitvoeren van het onderzoek en de verslaglegging hiervan zijn de punten waarop de beoordeling plaatsvindt.
8. In december van het laatste leerjaar (6-vwo) moet het PWS bij de begeleidende docent worden ingeleverd, in fysieke vorm. Indien het cijfer van het werkstuk lager is dan een vier, moet de leerling het PWS of delen daarvan overdoen. Bij een cijfer lager dan vier kan een leerling niet zijn diploma halen.

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijdsduur	Eindtermen
Profielwerkstuk	Herkansbaar als het cijfer lager is dan een 4.	Praktische opdracht	1	ja	5-9	nvt	Meesterproef leren onderzoeken
			1				

Vak: **Scheikunde**

SCHK

schooljaren
4-vwo 2022-2023
5-vwo 2023-2024
6-vwo 2024-2025

Inleiding Het Schoolexamen (SE) bestaat uit:

3 Toetsen
praktisch schoolexamen (PSE)

De toetsstof is cumulatief, genoemde
hoofdstukken hebben betrekking op "Chemie
Overal" vwo, vijfde editie 2017.

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE- periode	Tijds duur	Eindtermen
SE-1	Chemisch evenwicht Hoofdstukken: 7.4 en 7.5 Zuren en basen Hoofdstukken: 8 en 9	Toets	10	nee	6	45	B, C
SE-2	Anorganische chemie Hoofdstukken: 1 t/m 5, 7.4 & 7.5, 8, 9, 11, 12 (12.1 t/m 12.3), 14, 17.1 & 17.2, 18	Toets	35	ja	9	145	A, B, C
SE-3	Koolstofchemie, biochemie, analyse en industrie Hoofdstukken: 3, 6, 7, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17.3 & 17.4	Toets	35	ja	10	145	A, C, E, F, G,
SE-PSE	Zelfstandig onderzoek met schriftelijke beantwoording Individueel	Praktisch Schoolexamen	20	nee	11	120	A, D, E
			100				

Vak: Wiskunde A**WISA****schooljaren**
4-vwo 2022-2023
5-vwo 2023-2024
6-vwo 2024-2025**Inleiding** Het Schoolexamen (SE) bestaat uit 4 Toetsen en 1 PO**Methode:** Getal en Ruimte wi vwo ac, 12e editie
Ook aantekeningen en toevoegingen kunnen tot de toetsstof behoren.

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijdsduur	Eindtermen
SE-1	vwo A: hoofdstuk 6, 9, K en 11 onderwerp: kansrekening, kansverdelingen, toetsen van hypothesen en lineair programmeren	Toets	15	nee	8	100	B2, E1, E5, F
SE-2	vwo A: hoofdstuk 8, 10 en 12 Aantekeningen algebraïsche vaardigheden onderwerp: differentiaalrekening, rijen, exponenten en logaritmen en algebraïsche vaardigheden	Toets	20	ja	9	100	B1, C1, C2, D1, D2, D3
SE-3	vwo A: hoofdstuk 8, 13 en 14 onderwerp: differentiaalrekening, allerlei formules en toepassingen van differentiaalrekening	Toets	30	ja	10	100	C1, C2, D2, D3
SE-4	alle examenstof en aantekeningen	Toets	30	ja	11	150	CE-stof
SE-PO	vwo A/C: hoofdstuk 7	Praktische opdracht	5	nee	5	150	E1, E2, E3, E6, E7
			100				

Vak: **Wiskunde B**

WISB

schooljaren
4-vwo 2022-2023
5-vwo 2023-2024
6-vwo 2024-2025

Inleiding Het Schoolexamen (SE) bestaat uit 4 toetsen

Methode: Getal en Ruimte wvwo b, 12e editie
 Ook aantekeningen en toevoegingen kunnen tot de toetsstof behoren.

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijdsduur	Eindtermen
SE-1	vwo B: hoofdstuk 9 t/m 12 en hoofdstuk K onderwerpen: differentiaalrekening, goniometrische functies, integraalrekening en goniometrische formules, voortgezette integraalrekening	Toets	15	nee	8	100	H9:B2, B4, B5, C2; H10:E2, E3; H11:C3; H12:D4, D5, D7, D10,D11, D12, D14, C3, E3
SE-2	vwo B: hoofdstuk 6, 11, 12 en 13 onderwerpen: differentiaalrekening, integraalrekening, goniometrische formules en limieten en asymptoten	Toets	25	ja	9	100	H11: C3; H12:D.4, D.5, D.7, D10, D11, D12, D14, C3, E3. Zie boven H6 ,H11, H12 & H13: D3
SE-3	vwo B: hoofdstuk 5, 7, 9, 10 en 14 onderwerpen: machten en exponenten, meetkunde met coördinaten, exponentiële en logaritmische functies, meetkunde met vectoren en meetkunde toepassen	Toets	30	ja	10	100	H5: B1, B2, B3, B5, B6; H7: E2; H9:B2, B4, B5, C2;E2, E3; H14:C1, C2, D1
SE-4	alle examenstof en aantekeningen	Toets	30	ja	11	150	CE-stof
			100				

Vak: **Wiskunde C**

WISC

schooljaren
4-vwo 2022-2023
5-vwo 2023-2024
6-vwo 2024-2025

Inleiding Het Schoolexamen bestaat uit 4 Toetsen en 1 PO

Methode: Getal en Ruimte wi vwo A/C en vwo C, de 12e -editie
Ook aantekeningen en toevoegingen kunnen tot de toetsstof behoren.

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijdsduur	Eindtermen
SE-1	vwo A/C: hoofdstuk 6 vwo C : hoofdstuk 9, 11 en hoofdstuk K onderwerpen:kansrekening, kansverdelingen, logisch redeneren en lineair programmeren	Toets	15	nee	8	100	B1, B2, E4, E5, F, H
SE-2	vwo C: hoofdstuk 8, 10 en 12 onderwerpen:meetkunde, exponenten en logaritmen en rijen	Toets	20	ja	9	100	B1,C , D
SE-3	vwo C: hoofdstuk 8, 13 en 14 onderwerpen: meetkunde en formules	Toets	30	ja	10	100	C, D en G
SE-4	alle examenstof en aantekeningen	Toets	30	ja	11	150	CE-stof
SE-PO	vwo A/C: hoofdstuk 7	praktische opdracht	5	nee	5	150	E1, E2, E3, E6
			100				

Inleiding Het examen bestaat alleen uit een Schoolexamen.
 Het Schoolexamen bestaat uit 4 Toetsen

Methode: Getal en Ruimte wvwo d
 Ook aantekeningen en toevoegingen kunnen tot de toets behoren.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

- A Vaardigheden
- B Kansrekenen en statistiek
- C Dynamische systemen
- D Meetkunde
- E Complexe getallen
- F Wiskunde in de wetenschap
- G Keuze onderwerp

*Een van deze 4 SE's mag in 6-vwo herkanst worden.

Naam	Uitgebreide uitleg	Type toets	weging	Herkansing	SE-periode	Tijdsduur	Eindtermen
SE-1	vwo D: hoofdstuk 1 t/m 4	Toets	25	ja*	3-4	95	---
SE-2	vwo D: hoofdstuk 5 t/m 8	Toets	25	ja*	5-6	95	---
SE-3	vwo D: hoofdstuk 9 t/m 12	Toets	25	ja*	7-8	95	---
SE-4	vwo D: hoofdstuk 13 t/m 16	Toets	25	Ja*	9-10	95	---